

Oponentský posudek disertační práce

Mgr. Andrea Levitová

Komparace edukačně-kompenzačních pohybových programů u jedinců s ankylozující spondylitidou

Oponent: doc.MUDr. Radim Bečvář, CSc.

Revmatologický ústav a Revmatologická klinika 1.LF UK

Na Slupi 4

128 50 Praha 2

Disertační práce Mgr. Andrey Levitové byla vypracována v Revmatologickém ústavu a na FTVS UK v Praze. Je předkládána k oponentuře v září 2011. Předložená práce má 230 stran, 13 tabulek, 28 obrázků a 17 příloh. Na závěr disertační práce je uvedeno 379 literárních citací.

Disertační práce je rozdělena do 8 kapitol. V prvních dvou kapitolách autorka shrnuje současné poznatky o etiopatogeneze, klinickém obraze, diagnostice, vyšetřovacích metodách a možnostech léčby ankylozující spondylitidy. Je podrobně popsán nefarmakologický přístup k pacientům s touto chorobou. V kapitole 3 jsou popsány cíle, hypotézy a úkoly výzkumu této práce. V kapitole 4 je popsána metodika výzkumu – charakteristika souboru, klinické a laboratorní metody, charakteristika pohybových programů a zhodnocení metodologické kvality výzkumu. V kapitole 5 jsou výsledky výzkumu – změny pohyblivosti axiálního systému, změny obecně užívaných indexů, dále změny aktivity zánětlivého procesu hodnocené pomocí rutinních a výzkumných laboratorních testů a shrnutí výsledků v průběhu času a vlivem intervence. V kapitolách 6, 7 a 8 jsou diskuse, doporučení pro praxi a výzkum a závěry disertační práce.

Charakteristika práce

V této práci se jednalo o randomizovaný, komparativní, meziskupinový, jednofaktorový a tříhladinový experiment. Současně probíhal vnitroskupinový experiment, protože byly

sledovány interindividuální změny v jednotlivých skupinách v určitém časovém období. Výzkum byl zaměřen na tři hlavní proměnné pohyblivost axiálního skeletu hodnocená pomocí rutinních klinických indexů - pohyblivosti BASMI, funkční BASFI a celkové aktivity BASDAI. Aktivita zánětlivého procesu byla posouzena na začátku a po třech měsících u 1. a 2. sledované skupiny pomocí stanovení rychlosti sedimentace a CRP a novějších metabolických ukazatelů adipocytokinů: resistin, leptin, adiponectin, visfatin.

Po třech měsících pohybové intervence došlo ke zlepšení u 1. a 2. skupiny některých parametrů indexu BASMI, významně u indexu BASFI, ne však u indexu aktivity BASDAI. Během experimentu nedošlo k významným změnám ukazatelů zánětů, ani hladiny adipocytokinů se během intenzivní pohybové terapie významně nezměnily.

Připomínky a hodnocení práce

Autorka si pro svoji disertační práci zvolila nesporně aktuální téma moderní revmatologie - studium časté chronické zánětlivé choroby ankylozující spondylitidy. Léčba této nemoci a zejména jejího hodnocení není zcela uspokojivé. Cíle a hypotézy experimentu jsou jasně a srozumitelně formulované. Volba metodik klinického a laboratorního výzkumu odpovídá současné úrovni poznání. Celý zkoumaný soubor a zejména po rozdělení na experimentální skupiny i kontrolní by pro mohl být hodnocení statistické významnosti větší. Postrádám v textu práce tabulku s charakteristikou jednotlivých sledovaných skupin, ze které by bylo zřejmé, zda byly srovnatelné. Výsledky výzkumu jsou pečlivě zpracovány a popsány. Opakované stanovení adipocytokinů před a po terapeutické intervenci, i když nepřineslo statisticky významné rozdíly, má nesporně prioritní význam. Pro zvýšení výpovědní hodnoty by bylo vhodné stanovit tyto laboratorní ukazatele zejména adipocytokiny také u kontrolní skupiny a porovnat získaná data s výsledky u experimentálních skupin. Diskuse ve vztahu k jednotlivým hypotézám je dostatečně kritická a svým obsahem i rozsahem na odpovídající úrovni. Praktická doporučení pro edukační a fyzioterapeutické postupy považuji za velmi cenná. Jak také autorka uvádí, v budoucnosti by byly u této choroby jistě přínosné dlouhodobé studie hodnotící i morfologické změny na postiženém skeletu a měkkých tkáních.

Celkové formální zpracování je na velmi dobré úrovni doplněné bohatou obrazovou dokumentací. K připomínkám patří jen chybějící závěr v souhrnu a chyby v anglických literárních citacích.

Závěr

Disertační práce Mgr. Andrey Levitové je přínosem pro zkvalitnění metodických postupů moderní terapie chronického zánětlivého onemocnění ankylozující spondylitidy. Přináší některé prioritní výsledky a důležitá doporučení pro další rozšířené používání nových intervenčních postupů v léčbě této nemoci. Předložená práce splňuje nároky disertace podle Řádu DS. Autorka prokázala, že má teoretické znalosti a praktické zkušenosti ve zvolené problematice, a proto doporučuji udělit jí vědeckou hodnost PhD.

V Praze, 28.11.2011

Doc.MUDr. Radim Bečvář, CSc.